

Så fungerar ursprungsmärkning av el

Sedan 2006 kräver Ellagen att elhandelsföretag redovisar ursprunget för sin totala elförsäljning på fakturor och i reklam. Syftet är att elkunden ska få information om hur elen producerats och dess inverkan på miljön. Informationen underlättar ett medvetet val av el och elleverantör på fler parametrar än exempelvis pris.

Redovisning av ursprung

Systemet med ursprungsmärkning innebär att kunderna kan tillgodogöra sig ett så kallat miljövärde från ett visst produktionsslag. Enkelt förklarar så "reserverar" kunden en andel av exempelvis el från vattenkraft när de väljer ursprungsmärkt el. Men systemet är tillförlitligt endast om det är säkerställt att dubbelanvändning av miljövärden inte sker. För att garantera ett stabilt och trovärdigt system för ursprungsmärkning baseras därför märkningen på ursprungsgarantier.

Ursprungsgarantier

Ursprungsgarantin är bärare av elens miljövärde och har en livslängd på tolv månader från och med produktion. Ursprungsgarantin innehåller information om var och på vilket sätt elen producerats. Den kan handlas i flera led mellan företag och mellan länder och används genom att den annulleras i det elektroniska handelssystemet. Annulleringen tar bortrisken för dubbelanvändning. Eftersom själva handeln med ursprungsgarantier är frikopplad från fysisk elproduktion så kan till exempel ett företag som inte har egen produktion ändå handla ursprungsgarantier för sina kunders räkning. Dessutom innebär det att företag som både verkar som elproducent och elhandlare kan agera på olika sätt i de olika systemen.

Elproduktionsdelen av företaget kan producera el med mer miljöpåverkan än vad de sedan i sitt handelsbolag säljer el för om de har köpt ursprungsgarantier för annan produktion. Det kan naturligtvis även vara tvärtom: den producerande delen kan vara mer miljöorienterad än den säljande delen av företaget.

Ursprungsmärkning är alltså ett sätt att redovisa miljövärden och syftar inte till att öka produktionen av förnybar el i Sverige, vilket istället är elcertifikatsystemets uppgift. Däremot sänder kunderna en signal om sina preferenser genom köp av produktionsspecifik el. I takt med att efterfrågan på ursprungsgarantier ökar, ökar även dess värde och kan på sikt leda till incitament för investeringar i viss typ av produktion.

Residualmixen

De kunder som inte tecknar avtal om produktionsspecifik el eller väljer ett elhandelsföretag som garanterar ett specifikt produktionsslag, får automatiskt den så kallade residualmixen. Den består av det miljövärde som är kvar när man räknat bort den el som sålts med garanterat ursprung. Residualmixen baseras på nordisk produktionsmix där använda ursprungsgarantier räknats bort och där hänsyn är tagen till import och export av el. Energimarknadsinspektionen ansvarar för beräkning och publicering av residualmixen och dess miljöpåverkan.